

"هفته خودمراقبتی از ۲۷ آبان ماه لغایت ۳ آذر گرامی باد"

هر خانه ایرانی یک پایگاه سلامت

اجرای طرح هر خانه یک پایگاه سلامت یک اتفاق جدید در نظام سلامت است. نظام سلامت ایران با اجرای طرح شبکه بهداشتی و نظام PHC موفقیت های بزرگی را در کاهش مرگ و میر بیماری های واگیر به دست آورد اما اکنون نیازمند یک تحول جدید با توجه به رفتارها و مسائل جدید نظام سلامت می باشد. لازم است افرادی از بین خود مردم و در خانه های مردم به عنوان خط اول رسیدگی به امور سلامت فعال شوند و مسائل قوم و قبیله ای به کیفیت زندگی و سلامت مردم آسیب نزنند. این طرح، باید به زبان ساده برای مردم در همه جای کشور با توجه به ویژگی های فرهنگی، قومی و قبیله ای آموزش های سلامت ارائه شود. نظام شبکه بهداشت و درمان کشور، ابزاری است که تا دورترین روستاها توانسته با مردم ارتباط برقرار کند و این نکته کلیدی و حائز اهمیت ایران است. لازمه این تغییر در نظام سلامت، اجتماع محورشدن خدمات سلامت است. به این ترتیب بعداز ریل گذاری پرونده الکترونیک سلامت، با ایجاد این زیرساخت اجرای طرح "هر خانه یک پایگاه سلامت" در دستور کار قرار گرفت.

قرار بود این طرح از ۱۲ اسفند در کل کشور اجرا شود اما با مواجهه ناگهانی طوفان کرونا، اکنون با تاخیر، در کل کشور اجرایی می شود و قرار است ۲۰ میلیون نفر در خانه های مردم به عنوان سفیران سلامت به عنوان حلقه اول خدمات سلامت کشور آموزش ببینند و با سیستم سلامت کشور مرتبط شوند. این افراد عاشق ترین و دلسوزترین افراد خانواده ها و با سوادترین فرد هر خانواده هستند و بیشتر از بین بانوان و زنان خانواده ها انتخاب می شود و امیدواریم یک حرکت بزرگ و تاریخی در نظام سلامت کشور رقم بخورد. سطح پایه خدمات یعنی برنامه "هر خانه یک پایگاه سلامت" به درون خانواده ها منتقل شد بنابراین علاوه بر سطوح سه گانه خدمات بهداشتی و درمانی، سطح پایه به نظام سلامت اضافه شد.

مدافعان سلامت نشان دادند که با تکیه بر اعتقادات ملی، مذهبی، دانش و توانایی و استفاده از زیرساخت های شبکه بهداشت و درمان کشور و مراکز بهداشتی و درمانی و بیمارستانها و با مشارکت مردم، ایران عملکرد مناسبی در مبارزه با کرونا داشته است. با همکاری مردم موج اول کرونا تا حدی مهار گردید و اکنون با اجرای طرح هر خانه یک پایگاه سلامت اگر در پاییز با موج دوم این بیماری همزمان با آنفلوانزا مواجه شویم با همکاری ۲۰ میلیون سفیر سلامت حتما مدیریت بهتری خواهد شد. کرونا درس آموخته های زیادی برای ما به همراه داشت از جمله اینکه وجود تخت بیمارستانی، ICU و تجهیزات به تنهایی نمی تواند به ما کمک کند بلکه تکیه بر سیستم مدیریتی قوی و سیستمی که بتواند با مردم ارتباط برقرار کند و مردم را به صحنه بیاورد، می تواند موجب موفقیت شود.

هدف اصلی از اجرای این برنامه، جامعه محور کردن نظام سلامت است و محتوای آموزشی در حوزه بهداشت و پیشگیری از بیماری ها به ویژه بیماری های غیرواگیر، کنترل عوامل خطر این بیماری ها، پیشگیری از حوادث و سوانح، درمان و توانبخشی به سفیران یا داوطلبان سلامت ارائه می شود تا این آموزش ها در درون خانواده، نهادینه شود. سفیران سلامت با اصول پیشگیری از بیماری ها و واگیر، تغذیه سالم، بازتوانی افراد سالمند و بهبود کیفیت زندگی، کنترل سوختگی یا مثلا سقوط از ارتفاع و درمان های اولیه آشنا شده و تا زمانی که نیروهای حرفه ای و آموزش دیده به بالین افراد نیازمند به خدمات پزشکی برسند، می توانند اقدامات اولیه را انجام دهند.

امروز باید از خدمات پزشکی از راه دور و آموزش از راه دور برای بهبود کیفیت زندگی مردم بیشتر استفاده شود. در شبکه بهداشت و درمان کشور، همواره مردم محور بوده است و شاهد آن، استفاده از رابطین بهداشت، داوطلبان و سفیران سلامت است اما با اجرای برنامه "هر خانه یک پایگاه سلامت" مشارکت مردم، نظم جدیدی خواهد گرفت که یکی از قوی ترین ابزارها و روش ها برای تقویت و عبور از خدمات مراقبت های بهداشتی اولیه به سمت پوشش همگانی سلامت است. با بردن خدمات سلامت به خانه های مردم یک الگوی جدید در ارائه خدمات سلامت به دنیا معرفی خواهد شد.

با امید به این که همه مردم کشور ما با مراقبت از سلامت خود عمری طولانی با عزت و همراه با سلامتی و شادابی داشته باشند حتما یک نفر از اعضای خانواده خود را که از شرایط سنی حداقل ۱۸ سال و حداقل سواد کلاس هشتم برخوردار باشد بعنوان سفیر سلامت در مراکز خدمات جامع سلامت، پایگاههای سلامت و خانه های بهداشت محل سکونت خود ثبت نام نمایند تا با آموزش هایی که می گیرند مراقب سلامت خود و خانواده شان باشند تا هر خانه ایرانی یک پایگاه سلامت باشد.

اجرای طرح "هر خانه یک پایگاه سلامت" نیازمند همکاری های بین بخشی است و باید با استفاده از ظرفیت رسانه ها به خصوص صدا و سیما و شبکه های اجتماعی برای اجرای بهتر آن گام برداریم و با مهار کامل کرونا، اولین فاز توفیق آمیز بعد از پایلوت این طرح را جشن بگیریم.

عاطفه نوبخت

کارشناس آموزش و ارتقاء سلامت

مرکز بهداشت شهرستان اراک